

kunne de ikke komme og kræve nogenstomhelst Frihed, som ikke er billig, set fra Statens Side. Jeg har iøvrigt ikke Noget imod, at vi overalt, hvor vi kunne gjøre det, i alle forekommende Sager læmpe os efter enhver Borger, det være sig Præst eller Herredsfoged, og saa meget som muligt fritage dem for at komme under Forhold, hvor Samvittigheden byder dem at gjøre et stærkt Brud med den borgerlige Stilling. Det har jeg ikke Noget imod; men naar man kommer og gjør Fordringer i Kraft af en Stilling, i hvilken man ikke bør gjøre det, siger jeg: Lad os tale sagtere derom. Det ærede Medlem mente at kunne imødegaa min Indsigelse imod den underlige Beskedenhed fra Præsternes Side, der som frem her, idet en Præst blot fastholdt, at han maatte blive fri i sit Sogn, men nok kunde finde sig i, at det Samme i et enkelt Tilfælde skete i Nabolaguet, samtidig med, at han kunde føle sig forpligtet til at vie i visse Tilfælde, hvor efter min Mening Forargelsen, set fra et specifikt kristeligt Standpunkt, aabenbart ikke kunde være mindre. Det ærede Medlem mente, at, naar en Mand var i en vis Tilstand, kunde Præsten bortvise ham. Jeg har hørt Folk sige, at han ikke kan bortvise ham, og jeg har hørt sige, at det overhovedet er i højeste Grad vanskeligt at føre noget juridisk Bevis for, naar en Mand er bestjænkter eller ikke, (Min estad: Det er meget let.) Ja, for det ærede Medlem, der sidder derovre ved Vinduet, for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Nimestad) synes mange Ting i disse Dage at være lette, men det skal jeg nu ikke komme ind paa. Men det ærede Medlem undgik Hovedspørgsmaalet, det pointerede Spørgsmaal, nemlig det Tilfælde, at en Mand kommer og siger til Præsten: Jeg vilde gjerne gifte, jeg hører ikke til Folketirken, men staar paa Listen, derfor skulde jeg gjerne vies i den treenige Guds Navn, men jeg tror ikke paa ham, og saa Præsten gjør det. Løs os det Spørgsmaal. Jeg skal sige det ærede Medlem, at, hvis vi skulde have Sandhed ind i dette, maa vi komme til borgerlig Indskiftelse af Ægteskab som almindelig Regel, og jeg er overbevist om, at ikke alene alvorlige Mænd, men ogsaa de, der mere af Vane gaa denne Vej, kort sagt Alle, hvilken Side de end høre til i religiøs Henseende, og i Grunden hele Samfundet, vil være saare vel tjent med en saadan Bestemmelses Indførelse. Det ærede Medlem maa tro, at jeg ikke vil være saa slem imod Præsterne, at jeg ikke samtidig med, at jeg vil være med til at foreslaa dette og faae det gennemført, vil være med til at give fuld Erstatning for de Offre, der dermed bortfalde.

Formanden (Kraabbe): Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Lund) har begjært Ordet for tredie Gang. Under Forudsætning af Thingets Samtykke (Ophold) giver jeg det ærede Medlem Ordet.

Lund: Det ærede Medlem for Kolbing (Berg) kom flere Gange med den Ytring, at vi Præster stillede Fordringer. Jeg veed ikke af, at der er stillet nogen Fordring fra Præsternes Side. Jeg har benyttet den Ret, jeg har som Folke-tingsmand til at udtale min Anskuelse, og skjøndt jeg ikke staar paa et saa ophøiet Trin som det ærede Medlem, har jeg dog den samme Ret til at udtale min Anskuelse, som det ærede Medlem har til at udtale sin. Jeg veed meget vel, at der kan komme en saadan Kollision imellem, hvad Staten fordrer af en Præst, og hvad Kirken kræver af ham, at Præsten ikke har Andet at gjøre, naar han vil følge sin Samvittighed, end at tage sin Afsted; men jeg tror paa den anden Side, at Staten gjør vel i saavidt mulig at forebygge, at en saadan Kollision kommer. Andet har jeg ikke udtalt, og det vedbliver jeg at hævde. Jeg glæder mig over, at den høitærede Kultusminister ogsaa har udtalt det, og at vi have en Kultusminister, der har det samme Synspunkt, og ikke en Kultusminister, der følger en strengere Fremgangsmaade. Naar det ærede Medlem nu kom tilbage til den bestjænkter Brudgom, vil jeg dog sige, at det vistnok er meget sjældent, at en Brudgom møder bestjænkter i Kirken; bliver han bestjænkter, saa er det vistnok bagefter. Men jeg er derhos overbevist om, at en Præst har Ret til, naar en Brudgom møder bestjænkter i Kirken, da at sige: Jeg vier dig ikke i den Tilstand, og at der ingen Myndighed er i hele Verden, der vil kunne gjøre Præsten Noget derfor. Jeg er ligeledes overbevist om, at den langt overveiende Del af Landets Præster ville negte at vie en bestjænkter Brudgom.

Nimestad: Maa jeg blot gjøre den korte Bemærkning, for at bevolige det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), at Præsten ikke alene er berettiget til at afvise den, der er saa beruset, at man ikke med Sikkerhed kan sige, at han veed, hvad han gjør, men at Præsten er forpligtet dertil, fordi han ellers vilde komme til at foretage en ugyldig Handling, idet et Ægteskab er ugyldigt, naar den, der indgaaer det, ikke veed, hvad han gjør. I den Henseende kan det ærede Medlem altsaa være ganske rolig. Naar iøvrigt den ærede Ordfører vilde parallelisere det Forhold, som vilde fremkomme, naar en Herredsfoged skulde indvie et borgerligt Ægteskab mellem to Fraskilte og det, at en Præst skulde indvie kirkeligt Ægteskab mellem to Fraskilte, maa jeg dog bemærke, at jeg ser aldeles ikke, at man kan dragge en saadan Paralel. Thi det er jo en ren Tilfældighed, om Herredsfogeden hører til den ene eller anden Religion. Det er ikke nogen Nødvendighed, at han just skal høre til den samme Religion som den Paagældende. Han maa vide, at han i Opfyldelsen af sine Forhold kun staar som Statens Embedsmand og har at udføre Sta-